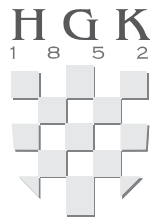

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize
Odjel za makroekonomske analize

Robna razmjena Hrvatske u 2016. godini

Uvodno

Uvjeti kretanja robne razmjene u prošloj godini

Kretanja robne razmjene Hrvatske u 2016. godini

Posljedice ostvarenih kretanja

Zaključna razmatranja

Ožujak 2017.

Uvodno

Još nije dostupna statistika izvoza i uvoza koja bi omogućila detaljnu analizu robne razmjene Hrvatske u prošloj godini. Međutim, prema objavljenim priopćenjima Državnog zavoda za statistiku i drugim dostupnim izvorima može se govoriti o generalnim trendovima. Pri tom je najvažnije istaknuti da je u prošloj godini, u kojoj je došlo do blagog usporavanja rasta globalnoga gospodarstva, a zabilježeno je i usporavanje globalne robne razmjene, ostvaren znatan porast vrijednosti robnog izvoza.

Uvjeti kretanja robne razmjene u prošloj godini

Pored navedenog usporavanja rasta globalnog gospodarstva, najvažniji čimbenici kretanja izvoza i uvoza Hrvatske u prošloj godini bili su nastavak umjerenog, ali stabilnog rasta Europske unije, najznačajnijega vanjskotrgovinskog partnera Hrvatske, nastavak pada cijena sirove nafte, drugih energenata i sirovina, ali posljedično i niza proizvoda na globalnom tržištu te daljnje korištenje prednosti slobodne trgovine koje je donijelo pristupanje EU. Rast EU blago je usporen, s 2,2% u 2015. na 1,9% u prošloj godini, ali je i takva stopa rasta bila među višima u razdoblju nakon krizne 2009. godine. Zemlje najvažniji vanjskotrgovinski partneri Hrvatske iz EU također su zabilježile relativno visoke stope rasta, osim Italije čiji je rast bio oko jedan posto. Međutim, i takva stopa rasta za Italiju predstavljala je pozitivan trend jer je u 2014. i 2015. godini ostvaren rast od 0,1% i 0,7%.

Stopa rasta uvoznih cijena za eurozonu u 2016. godini

	Stopa rasta, %
Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	-16,9
Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda	-16,1
RUDARSTVO I VAĐENJE	-15,2
Proizvodnja metala	-5,6
Vađenje ugljena i lignita	-5,5
OPSKRBA EL. ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	-5,1
Vađenje metalnih ruda	-4,2
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	-3,9
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-2,0
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	-1,9
Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	-1,8
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	-1,4
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	-1,3

Izvor: Eurostat

Statistika izvoznih i uvoznih cijena za Hrvatsku se više ne objavljuje, ali uvozne cijene eurozone daju dobru sliku kretanja globalnih cijena. Tako niže cijene uvoza u eurozonu u najmanju ruku znače da ni kod izvoza Hrvatske nije moglo doći do značajnijeg rasta izvoznih

cijena, odnosno da je bio prisutan znatan utjecaj kretanja globalnih cijena na usporavanje rasta vrijednosti uvoza. S druge strane treba napomenuti da u prošloj godini nije bilo drugih čimbenika koji bi značajnije utjecali na kretanje izvoza, odnosno novih mjera ekonomske politike u poticanju izvoza ili promjena u carinskoj politici EU. To se posebno odnosi na očekivanu prilagodbu carina na izvoz hrane u BiH do koje nije došlo u prošloj godini. Utjecaj kretanja tečaja također je bio gotovo neutralan jer je kuna prema zajedničkoj valuti eurozone ojačala samo 1,0%, što je premala promjena za utjecaj na vanjsku trgovinu, a za razliku od prethodne godine, kuna je neznatno ojačala i prema američkom dolaru. Rast je uvoza istovremeno bio pod očekivanim znatnim utjecajem oporavka domaće potražnje, ali i rastućeg izvoza.

Kretanja robne razmjene Hrvatske u 2016. godini

Najveći rast izvoza u prošloj godini zabilježen je prema SAD-u.

Vrijednost robne razmjene Hrvatske, mil. EUR

	Izvoz	Uvoz	Deficit
2008.	9.585,1	20.817,1	-11.232,0
2009.	7.529,4	15.220,1	-7.690,7
2010.	8.905,2	15.137,0	-6.231,8
2011.	9.582,2	16.281,1	-6.699,0
2012.	9.628,5	16.215,9	-6.587,4
2013.	9.589,4	16.527,9	-6.938,5
2014.	10.368,8	17.129,4	-6.760,6
2015.	11.527,9	18.482,9	-6.955,0
2016.	12.320,6	19.686,8	-7.366,2

Izvor: DZS

Vrijednost je robnog izvoza u prošloj godini dosegla rekordnih 12,3 milijardi eura, 6,9% više nego u prošloj godini kada se promatra u eurima i 28,5% više nego u pretkriznoj 2008. godini. Najveći utjecaj na takav

rast izvoza imala je farmaceutska industrija čija je vrijednost izvoza povećana za čak 56,4% i čiji je rast iznosio gotovo polovinu ukupnog porasta vrijednosti izvoza. Pritom je znatno povećan izvoz raznih vrsta lijekova čije su najveće uvoznice bile SAD, Rusija i Njemačka. Pored farmaceutske industrije, najveći je rast izvoza zabilježen kod gotovih metalnih proizvoda, prehrambene industrije, proizvodnje električne opreme te motornih vozila. Kod svih ovih djelatnosti zabilježen je i znatan rast proizvodnje, najmanji od 3,6% u prehrambenoj industriji, a najveći od 22,2% kod električne opreme. Prehrambena industrija je ipak i nadalje imala najveći udio u strukturi industrijske proizvodnje od gotovo 15%, što opravdava povezanost relativno niske stope rasta i znatnog rasta izvoza. Povećana vrijednost izvoza zabilježena je kod većine djelatnosti, ali je ipak bilo i više onih čija je vrijednosti izvoza smanjena. Tako je snažan utjecaj na usporavanje rasta vrijednosti ukupnog izvoza imao izvoz ostalih prijevoznih sredstava, odnosno brodova, koji se isticao po dobrom ostvarenju u prethodnoj 2015. godini. Nešto manji negativan utjecaj imao je i izvoz naftnih derivata te izvoz kemijske industrije. Pritom je samo u proizvodnji ostalih prijevoznih sredstava zabilježen osjetan pad, a izvoz naftnih derivata je i dalje bio pod opisanim znatnim utjecajem pada cijene sirove nafte.

Najveći rast vrijednosti izvoza u prošloj godini od 187 milijuna eura ostvaren je prema SAD-u u koji su se najviše izvozili lijekovi, pištolji i krvni pripravci, kod kojih je ujedno ostvaren i najveći porast izvoza. Slijedio je porast izvoza u Njemačku, Italiju i Sloveniju, tako da je udio izvoza u članice Europske unije tek neznatno smanjen, sa 66,7% u 2015. na 66,5%. Među ostalim zemljama se najviše isticao porast izvoza prema Saudijskoj Arabiji gdje je znatno povećan izvoz streljiva. Izvoz u zemlje CEFTA-e, tradicionalno druge grupacije zemalja po vrijednosti izvoza, je smanjen za 3,2%, najviše zbog smanjene vrijednosti izvoza prema Srbiji.

Vrijednost uvoza je povećana neznatno manjom stopom od izvoza, odnosno za 6,5%. Najveći je rast zabilježen također kod farmaceutskih proizvoda gdje se potvrđuje činjenica o znatnoj ovisnosti izvoza o uvozu. Pored toga najviše je povećan uvoz motornih vozila te strojeva i uređaja. Uvoz ovih proizvoda je u znatnoj mjeri povezan s oporavkom domaće potražnje, jednim dijelom i investicijske aktivnosti (strojevi i uređaji obuhvaćaju i uređaje za

kućanstvo i industrijske strojeve). S druge strane, i na kretanje uvoza je znatno utjecao pad globalnih cijena. Odnosno i u prošloj je godini zabilježen znatan pad vrijednosti u djelatnosti rudarstva i vađenja, proizvodnji naftnih derivata te u nešto manjoj mjeri kod uvoza električne energije. Daleko najveći dio uvoza se i dalje odnosio na uvoz iz ostalih članica Europske unije, približno 77%, dok se izvan EU najviše robe uvozilo iz Kine, BiH i Srbije. Prošla godina je ipak obilježena činjenicom da je iza Njemačke na drugomu mjestu po porastu vrijednosti uvoza u visini 294 milijuna eura bila Republika Koreja. Iz te zemlje su se najviše uvezile sirovine potrebne za proizvodnju u farmaceutskoj industriji (krvni pripravci).

Posljedice ostvarenih kretanja

Hrvatska je s ostvarenom stopom rasta od 6,9% bila među tri članice EU koje su u prošloj godini najviše povećale vrijednost svog izvoza.

Premda je stopa rasta izvoza već na prvi pogled bila znatno niža nego u prethodne dvije godine, to je ponajprije bila posljedica „nerealno“ visokih stopa u te dvije godine omogućenim pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji. Tada je potpuno ukidanje svih carinskih i necarinskih prepreka slobodnoj trgovini dovelo do povećanog izvoza domaćih, ali i roba inozemnog podrijetla. Također se mora napomenuti i učinak rastuće baze gdje je s porastom vrijednosti izvoza sve teže održavati visoke stope rasta. Međutim, ostvareni rast izvoza u prošloj godini dolazi do izražaja u usporedbi s ostalim članicama EU. Naime, Hrvatska je s ostvarenom stopom rasta od 6,9% bila među trima članicama koje su u prošloj godini najviše povećale vrijednost svog izvoza, odnosno među pet članica koje su najviše povećale vrijednost svog Extra-EU izvoza. Nažalost oporavak potražnje i relativno visoka uvozna ovisnost proizvodnje imali su svoju cijenu pa je i rast vrijednosti uvoza bio među najizraženijima. Stoga se Hrvatska našla u skupini jedanaest članica EU koje su u prošloj godini povećale vrijednost svog robnog deficita u odnosu na prethodnu godinu. Robni deficit je povećan sa 7,0 milijardi eura u 2015. na 7,4 milijarde eura u prošloj godini, odnosno za 5,9%, pri čemu se najveći dio deficita odnosio na Intra-EU trgovinu, odnosno na trgovinu s ostalim članicama EU, a tek mali dio od 355 milijuna eura na trgovinu s ostalim zemljama.

Zaključna razmatranja

Premda je udio robnog izvoza u BDP-a unatoč blagom rastu u prošloj godini na 27,0% ostao nizak u usporedbi s većinom članica EU, pa tako i s prosjekom EU, robni je izvoz i dalje značajna komponenta kretanja BDP-a, odnosno cijelog gospodarstva. Tako je robni izvoz, kada se promatra struktura BDP-a, činio oko 16,7% ukupne potražnje i bio kategorija koja je uz osobnu potrošnju, i to u približno jednakom iznosu, najviše utjecala na ostvareni rast BDP-a. S druge strane izvoz je i nadalje nizak u usporedbi s uvozom, tako da je i u 2016. godini, kao i u svim prethodnima, saldo robne razmjene imao negativan utjecaj na kretanje BDP-a i ne može se očekivati da će takav odnos u bližoj budućnosti razdoblju popraviti. Stoga su za Hrvatsku nužni trendovi u kojima će izvoz rasti po znatno višim stopama od uvoza, a robni deficit imati trend pada, za što su nužne dodatne mjere poticanja izvoza.

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili na bilo koji drugi način reproducirati bez navođenja izvora.

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

Tel. 01/4828 – 373; email: makroekonomija@hgk.hr